

BETÆNKNING**Afgivet af Erhvervs-og Råstofudvalget****vedrørende****Forslag til: Inatsisartutlov nr. xx af xx. xxx 2018 om kommerciel udnyttelse af is og vand****Afgivet til forslagets 2. behandling**

Erhvervs- og Råstofudvalget har under behandlingen senest bestået af:

Medlem af Inatsisartut Jens Danielsen, Siumut, formand

Medlem af Inatsisartut Múte Bourup Egede, Inuit Ataqatigiit, næstformand

Medlem af Inatsisartut, Mala Høj Kuko, Siumut

Medlem af Inatsisartut, Laura Táunâjik, Siumut

Medlem af Inatsisartut Randi Vestergaard Evaldsen, Demokraatit

Medlem af Inatsisartut Sara Olsvig, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit

1. Forslagets indhold og formål**1.1 Kort historisk oprids af baggrunden for lovforslaget**

Forslaget til en ny inatsisartutlov om kommerciel udnyttelse af is og vand er udarbejdet på grundlag af strategien for eksport af is og vand for 2017-2021¹. To af strategiens centrale anbefalinger er blandt andet en moderniseret afgiftsmodel, og at der udpeges aftapningssteder, der er oplagte både i forhold til indvinding og infrastruktur. Det daværende hjemmestyre har siden 2001 arbejdet på at fremme en sektor, der kan anvende denne ressource til en eksport af drikkevand og is.

Forslaget til en ny Inatsisartutlov om en kommerciel udnyttelse af is og vand er i vidt omfang baseret på landtingsloven fra 2001. Såfremt Inatsisartut vedtager nærværende lovforslag vil

1

<https://naalakkersuisut.gl/~media/Nanoq/Files/Hearings/2017/Strategi%20for%20eksport%20af%20is%20og%20vand%20fra%202017%20til%202021/Documents/DK%20strategi%20for%20eksport%20af%20is%20og%20vand.pdf>

<https://naalakkersuisut.gl/~media/Nanoq/Files/Hearings/2017/Strategi%20for%20eksport%20af%20is%20og%20vand%20fra%202017%20til%202021/Documents/Sermip%20erngullu%20avammut%20nioqquutiginnissaannut%20periusissiaq%202017%20%202021.pdf>

landstingslov nr. 7 af 31. maj 2001 (med senere ændringer) om udnyttelse af is og vand med henblik på eksport, blive ophævet.

1.2 Lovforslagets hovedpunkter

Præcisering af lovens anvendelses område

Lovens anvendelsesområde søges præciseres med bestemmelsen i §1. Anvendelsesområdet defineres til, at inkludere erhvervsproduktion og salg i Grønland og salg til eksport. Det præciseres ligeledes i lovforslaget, at loven ikke finder anvendelse på udnyttelse af is – og vandressourcer til offentlig forsyning eller til udnyttelse af vandkraft. Disse forhold reguleres i anden lovgivning.

§ 1. Inatsisartutloven regulerer kommerciel udnyttelse af is og vand til konsum og undersøgelser i forbindelse dermed og salg heraf i Grønland og til eksport. Stk. 2. Inatsisartutloven gælder for landterritoriet og søterritoriet ved Grønland. Stk. 3. Inatsisartutloven gælder ikke for udnyttelse af is og vand med henblik på forsyning til offentlig forbrug i Grønland eller udnyttelse af is- og vandressourcer til vandkraft samt undersøgelser i forbindelse dermed.

1.3 Udbudsrunder

Lovforslaget fastsætter at, der kan anvendes udbudsrunder jf. § 12 hvor udpegede områder, derefter indgå i en udbudsrunde, hvor Departementet efter en almindelig offentlig indkaldelse af ansøgninger meddeler en eller flere udnyttelsestilladelser.

1.4 Udnyttelsestilladelser med eller uden eneret (jf. § 4 & § 8)

Lovforslaget ligger op til at flere rettighedshavere kan opnå en udnyttelsestilladelse til den samme is- eller vandressource. Den nugældende lov giver ikke mulighed for at flere operatører gives adgang til den samme vandressource. Eftersom den nugældende lov arbejder med et enerets princip. Baggrunden for at bryde med princippet om eneret, er at det har vist sig at visse rettighedshaver ikke fuldt ud har udnyttet i deres tilladelsesområder. Lovforslaget giver stadig mulighed for at tildele eneret. Dette i fald at en mulig en investor, ser modtagelse af eneret som et kardinalpunkt og at andre berettigede forhold taler for at eneret kan gives.

1.5 Fritagelse fra skatter og afgifter under særlige betingelser

Det nye ved forslaget er at Naalakkersuisut eventuelt kan indsætte et vilkår i udnyttelsestilladelsen om, at rettighedshaveren i en opstarts periode fritages for betaling af vederlag til Grønlands Selvstyre i en opstartsperiode, hvor der alene udføres, is og vandaktiviteter.

Udvalget bemærker at Finansdepartementet i sit høringssvar blandt andet anfører:

§ 24 [nu § 25]: *Det er med tilfredshed, at Finansdepartementet konstaterer, at bestemmelsen ikke giver hjemmel til generel fritagelse for betaling af skatter og afgifter efter den almindelige derom gældende lovgivning. Det betyder konkret, at det ikke er muligt (og ej heller ønskeligt) grundlæggende at behandle is- og vandeksportbranchen skattemæssigt anderledes end det øvrige erhvervsliv bort set fra muligheden af at fritage en virksomhed for betaling af nævnte skatter og afgifter i de første fem år efter meddelelse af en tilladelse efter is- og vandeksportloven jf. stk. 3. Det i stk. 1 og 2 nævnte "vederlag" har derfor udelukkende karakter af en ressourceafgift – en royalty om man vil – som pålægges erhvervet ud over den almindelige beskatning. Finansdepartement skal foreslå, at ordet "vederlag" ændres til "royalty" så den pågældende ydelses supplerende karakter i forhold til den gældende skattelovgivning tydeliggøres.*

1.6 Muligt bortfald af udnyttelsestilladelsen

En udnyttelsestilladelse kan bortfalde, hvis ikke rettighedshaver igangsætter udnyttelse inden for den tidsfrist Naalakkersuisut har fastsat til tilladelsen. En tidsfrist kan ikke overstige 5 år. Formålet med denne bestemmelse er at undgå en situation, hvor en rettighedshaver blot passivt sidder på et areal eller en udnyttelsesmængde.

1.7 Forskellige former for vederlag til Selvstyret

Naalakkersuisut kan i medfør af lovforslaget fastsætte vilkår om, at rettighedshaveren skal betale;

- Et (arealvederlag) udregnet med udgangspunkt i størrelsen af udnyttelsesområdet.
- Et (produktionsvederlag) udregnet på baggrund af den udnyttede mængde is og vand
- Et udbyttevederlag som er en andel af den økonomiske gevinst ved aktiviteten.

Udvalget bemærker, at der til § 25. stk. 2 i de almindelige bemærkninger anføres:

"I råstofloven findes en lignende bestemmelse om, at Naalakkersuisut kan fastsætte vilkår om, at en rettighedshaver fritages for betaling af skat, hvis rettighedshaveren i stedet pålægges afgifter, der er mindst lige så byrdefulde, som beskatningen ville have været."

Udvalget har tillid til, at Naalakkersuisut vil tilsikre, at anvendelse af forskellige former for vederlag ikke stiller Landskassen ringere end ved anvendelse af en ordinær beskatning.

2. Høringssvar

Høring af myndigheder og organisationer m.v.

Forslaget har i perioden den 20. december 2017 til den 25. januar 2018 været offentliggjort på Grønlands Selvstyres høringsportal www.naalakkersuisut.gl.

Forslaget har i samme periode været i høring hos følgende myndigheder, organisationer med videre:

Grønlands Erhverv

KANUKOKA

NUSUKA

Nukissiorfiit

Pinngortitaleriffik (Grønlands Naturinstitut)

Ilisimatusarfik

Formandens Departement

Departementet for Natur og Miljø

Departementet for Sociale Anliggender, Familie, Ligestilling og Justitsvæsen

Departementet for Fiskeri og Fangst

Departementet for Finanser og Skatter

Departementet for Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirke

Departementet for Sundhed

Departementet for Selvstændighed, Udenrigsanliggender og Landbrug

Departementet for Kommuner, Bygder, Yderdistrikter, Infrastruktur og Boliger

Departementet for Råstoffer

Kommuneqarfik Sermersooq

Qeqqata Kommunia

Kommune Kujalleq

Qaasuitsup Kommunia

Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Energi modtog høringssvar fra de følgende myndigheder, organisationer med videre:

Grønlands Erhverv

Qeqqata Kommunia

KANUKOKA

Departementet for Finanser og Skatter

Departementet for Fiskeri og Fangst

Departementet for Sundhed

Departementet for Råstoffer

2.1 Udvalgets kommentarer til høringen.

Udvalget har gennemgået høringssvarene, og finder, at de almindelige bemærkninger til forslaget ikke alene redegør loyalt for indholdet af høringssvarene, men også – som helhed – forholder sig konstruktivt til høringssvarenes kommentarer. Udvalget finder i forlængelse heraf ikke anledning til at fremkomme med yderligere kommentarer til høringen.

3. Udvalgets behandling af forslaget

Nærværende lovforslag er blandt andet udarbejdet på baggrund af de erfaringer, der har været siden 2001 og ikke mindst anbefalingerne i Selvstyrets ”Strategi for eksport af is og vand for 2017-2021.”

”På baggrund af de hidtidige erfaringer er der opnået større klarhed i forhold, hvilke markedssegmenter der kunne tænkes at være relevante for Grønland. Det er således bl.a. blevet klart, at der fremover bør sættes på eksport af grønlandsk gletsjervand af en god kvalitet i større mængder. Dette markedssegment ligger lige under det mere nichebetonede markedssegment for egentlige luksusprodukter. Som det fremgår af indeværende strategi, så virker det realistisk at få startet en økonomisk rentabel produktion, når der blot er tale om en vis minimumproduktion. En sådan produktion vil også have en reel værdi for det grønlandske samfund og bidrage til at indfri den overordnede målsætning på området. Det betyder ikke, at det ikke også er realistisk og relevant at få igangsat en eksport af nicheprodukter som f.eks. isterninger og højprofileret vand fra indlandsisen.”²

Udvalget finder, det positivt at Naalakkersuisut søger at indsnævre og målrette indsatsen i forhold til at markedsføre Grønland i relation til is- og vandprojekter.

Det er udvalget forståelse, at Naalakkersuisut med strategien søger, at dreje indsatsen på is- og vandområdet over imod en mere mængdeorienteret (bulk) eksport af drikkevand, i stedet for den hidtidige fokus på de mere luksusbetonede markedssegmenter for is-og vand. Der ikke i et nævneværdigt omfang har båret frugt. Det er derfor udvalgets håb, at nærværende lovforslags rammer vil medvirke til at fremme og skærpe interessen fra private potentielle investorer, der ønsker at eksportere vand i større mængder.

2

<https://naalakkersuisut.gl/~media/Nanoq/Files/Hearings/2017/Strategi%20for%20eksport%20af%20is%20og%20vand%20fra%202017%20til%202021/Documents/DK%20strategi%20for%20eksport%20af%20is%20og%20vand.pdf> S. 4

5

EM2018.25

J.nr.: 01.36.02.03-00199

J.nr.01.25.01/18EM-LABU-00025

Udvalget finder anledning til i forbindelse med fremsættelsen af nærværende lovforslag, at rekapitulere i forhold den hidtidige succes med is og vandprojekter. Det må konstateres, at succesraten for is og –vandprojekter siden 2001, hvor den oprindelige lov blev vedtaget, har været begrænset. Der arbejdes nu på 17. år med at skabe et kommercielt gennembrud for is – og vandprojekter.

Udvalget konstaterer, at der i Inatsisartut er en generel tilslutning til lovforslaget. Udvalget tager dette politiske signal fra Inatsisartut til efterretning. Udvalget bemærker sig, at der under debatten ved lovforslagets 1. behandling blev udtrykt bekymring om, hvorvidt forslaget kan medføre, at is og – vandprojekter udvikler sig til et tilskudserhverv.

Lovforslaget er målrettet i mod at regulere og sætte rammerne for privatfinansierede is –og vandprojekter. Der er ej heller bestemmelser i loven, der giver mulighed for, at Naalakkersuisuts igennem lovforslaget kan yde driftsstøtte til is-og vandprojekter.

Problemer med at skaffe rent drikkevand er stigende i en række lande, herunder især i Mellemøsten og andre egne med et tørt klima. Forureningen i nyligt industrialiserede lande, som Indien og Kina har medført, at disse lande står over for store udfordringer med at skaffe rent vand. Flere lande forsøger at kompensere for dette problem ved at genindvinde drikkevand fra forurenede vand. Teknologien har indtil videre til en vis grad kompenseret for drikkevandsproblemerne.

Det fremgår blandt andet af FN's hjemmeside³, at 2,1 milliard mennesker i dag mangler adgang til rent drikkevand og at 4 ud af 10 mennesker i dag lever med knaphed på vand. Udvalget anser naturligvis, dette for bedrøveligt, men ovenstående sørgelige data illustrerer også det langsigtede potentiale, de grønlandske is- og vandreserver har for at medvirke til at mange menneskers livs og helbreds vilkår kan forbedres ved adgang til rent drikkevand.

At perspektivet i Grønlands strategi for at eksportere is- og vand skifter hen imod en mere mængdebaseret tilgang anses i lyset af ovenstående, som værende mere håbefuldt end en satsning på et nicheluksusmarked, hvor der kræves en massiv og kostbar markedsføring for at slå igennem.

³ <http://www.un.org/en/sections/issues-depth/water/>
<https://water.org/our-impact/water-crisis/>
<http://wateraidindia.in/faq/drinking-water-problems-india/>

4.Forslagets økonomiske konsekvenser

Det er under forslaget almindelige bemærkninger angivet, at der er potentielle økonomiske fordele ved tiltrædelse af forslaget. Udvalget har på det foreliggende grundlag ikke data, der giver anledning til at anlægge en anden vurdering end den af Naalakkersuisut anførte. Udvalget har således tillid til, at Naalakkersuisut har undersøgt og overvejet dette lovforslags potentielle økonomiske effekter grundigt.

5. Udvalgets indstillinger

Et enigt udvalg indstiller forslaget til vedtagelse

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Múte Bourup Egede
Næstformand

FER

Laura Táunâjik

Sara Olsvig

Jens Danielsen
Formand

Mala Høj Kuko

Randi Vestergaard Evaldsen

Peter Olsen